

LA/Petri Jääskinen/kh

16.12.1982

Till arbetspensionsanstalterna

UTBETALNING AV RETROAKTIVT BEVILJAD PENSION TILL ARBETSKRAFTSKOMMISSIONEN ELLER TILL ARBETSLÖSHETSKASSA

Regeringen har till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lag om ändring av folkpensionslagen och vissa därtill anslutna lagar.

I propositionen föreslås att folkpensionslagen och arbetspensionslagarna skall utökas med stadganden om betalning av pensionen i de fall, då en person även får arbetslöshetsersättning eller dagunderstöd från arbetslöshetskassa.

Om pensionen betalas retroaktivt för sådan tid, för vilken arbetslöshetsersättning eller dagunderstöd redan har utbetalats, borde pensionsanstalten utbetala den retroaktivt till betalning utgående pensionen till arbetskraftskommissionen eller till arbetslöshetskassan. Om arbetslöshetskassans rätt att indriva sagda pension skulle stadgas i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor.

Meningen är att ändringarna skall träda i kraft så snart riksdagen har godkänt lagarna.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGA

Regeringen proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av folkpensionslagen och vissa därtill anslutna lagar

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av folkpensionslagen och vissa därtill anslutna lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att till folkpensionslagen och arbetspensionslagarna skall fogas stadganden om utbetalning av pension i de fall, då person även erhåller arbetslöshetsersättning eller dagunderstöd från arbetslöshetskassa. Om pension erläggs retroaktivt för samma period för vilken arbetslöshetsersättning eller dagunderstöd erlagts borde pensions-

anstalten utbetala detta belopp till arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassa. Om arbetslöshetskassas rätt att indriva sagda pension skulle stadgas i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor.

Ändringarna är avsedda att träda i kraft omedelbart efter det riksdagen har godkänt lagarna.

MOTIVERING

1. Nuvarande läge och föreslagna ändringar

Då arbetstagare anhåller om i pensionslagarna avsedd invaliditetspension är det möjligt att han samtidigt erhållit arbetslöshetsersättning i enlighet med lagen om sysselsättning (946/71) eller dagunderstöd som avses i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor (125/34). I folkpensionslagen ingår inga stadganden om de fall, då åt arbetstagare borde betalas pension för en period då han redan erhållit ovan nämnda ersättning eller understöd. I 27 b § lagen om sysselsättning stadgas däremot om samtidigt erläggande av arbetslöshetsersättningar och pensioner. Stadgandet fogades till lagen genom en lag av den 24 juni 1982 angående ändring av lagen om sysselsättning (490/82), och den tillämpas på fall som avgörs efter år 1982. Stadgandets nödvändighet motiverades i regeringens proposition (Reg.prop. 81/82) med att det nuvarande invecklade återindrivnings-systemet kan förenklas och onödig byråkrati

elimineras genom att förplikta den som utbetalar pension att på yrkande av arbetskraftskommissionen erlägga den del av den retroaktivt betalda pensionen, som motsvarar det belopp arbetstagaren utan grund erhållit för samma tid såsom arbetslöshetsersättning, direkt till arbetskraftskommissionen. Genom detta förfarande försöker man också avhjälpa de missförhållanden som kan drabba arbetstagaren om ansökandet om pension av någon orsak drar ut på tiden. Det vanligaste fallet är besvär förfarandet.

Huvudregeln i folkpensionslagen och arbetspensionslagarna är att pensionen utbetalas direkt till mottagaren. Pension kan endast i undantagsfall erläggas åt någon annan person. Om dessa undantagsfall har stadgats i nämnda lagar. Det viktigaste av dessa undantagsfall är det att pension erläggs till socialnämnden. Då sysselsättningslagen ändrades godkändes emellertid principen om indrivning av arbetslöshetsersättning som erlagts utan grund för samma tid som pension kommer att erläggas retroaktivt, och arbetskraftskom-

missionen gavs rätt att till denna del indriva sådana pensioner. För att detta undantagsförfarande beträffande utbetalning av pensioner skulle framgå också ur pensionslagarna, borde folkpensionslagen och arbetspensionslagarna justeras så att de motsvarar nämnda ändring.

Samma återindrivningsproblem och olägenheter uppstår också då arbetslöshetskassa har erlagt dagunderstöd till arbetstagare, och denne senare beviljas retroaktiv pension, vilken borde ha beaktats då understöd erlades. Därför föreslås att till lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor fogas ett stadgande om att pension som beviljas retroaktivt skall utbetalas till arbetslöshetskassa till den del det motsvarar det understödsbelopp som arbetstagaren erhållit för samma tid.

Enligt 27 b § 2 mom. lagen om sysselsättning kan prestation med laglig verkan ske endast till arbetskraftskommissionen, om denna har meddelat utbetalare av pension att pensionen inte får utbetalas till mottagaren själv. I lagrummet har inte närmare angivits inom vilken tid anmälan skall göras till utbetalaren. Eftersom utbetalningen av pensioner till övervägande del sker genom datamaskinprestationer, är det ändamålsenligt med tanke på hur detta system fungerar att pensionsanstalten skulle få vetskap om återindrivningsyrkandet i god tid för betalningsdagen.

I socialvårdslagen (710/82), som träder i kraft vid ingången av år 1984, förutsätts att socialnämnden, i de fall den kan indriva och lyfta pension som tillfaller person, skall framställa sitt krav hos utbetalaren minst två veckor före betalningsdagen. För att förenhetliga praxis bör en motsvarande tid reserveras för pensionsanstaltens betalningsarrangemang

även i de fall då pensionen skall utbetalas till arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassa.

Stadganden om utbetalande av pension till arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassa föreslås fogade till folkpensionslagen (347/56) och till lagen om pension för arbetstagare (395/61) till vilken hänvisas lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62), lagen om pension för lantbruksföretagare (467/69), lagen om pension för företagare (468/69) och lagen om avträdelsepension (16/74) samt dessutom till lagen om sjömanspensioner (72/56) och lagen om statens pensioner (280/66). Även till 27 b § 2 mom. lagen om sysselsättning borde fogas ett omnämnande om en två veckors tid för anmälan. Eftersom det inte är ändamålsenligt att förfarandet skulle gälla förmåner som avses i familjepensionslagen (38/69), måste 18 § i sagda lag ändras till denna del. Regeringen förutsätter att ett motsvarande stadgande fogas även till den kommunala pensionsanstaltens pensionssystem.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

De föreslagna ändringarna medför inga tilläggskostnader för pensionssystemen.

3. Ikraftträdande

Ändringarna föreslås bringade i kraft omedelbart efter de blivit godkända.

Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut fogas till folkpensionslagen av den 8 juni 1956 (347/56) en ny 43 a § som följer:

43 a §

Om pensionstagare erhållit i lagen om sysselsättning avsett arbetslöshetsersättning eller i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd för samma tid som han

beviljas pension retroaktivt, skall pensionsanstalten på yrkande av arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassa erlagga pension som utbetalas retroaktivt, till arbetslöshetskassan eller arbetslöshetskassa till den

del pensionen motsvarar beloppet av arbetslöshetsersättning eller dagunderstöd som utbetalats för samma tid.

Pension utbetalas dock till arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassa endast under förutsättning att i 27 b § 2 mom. lagen om sysselsättningen eller i 28 b § lagen om

riksomfattande arbetslöshetskassor avsedd anmälan gjorts till pensionsanstalten minst två veckor före den dag pensionen skall utbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1983.

2.

Lag

om ändring av 18 § familjepensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 18 § 1 mom. familjepensionslagen av den 17 januari 1969, sådant det lyder i lag av den 5 februari 1982 (105/82), som följer:

18 §

Om inte annat följer av denna lag, gäller dessutom i tillämpliga delar på motsvarande sätt vad som är stadgat i 35, 37—42, 42 b—43, 44—46, 69—73, 74—75, 79—83 och 84—88 a §§ folkpensionslagen, i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare samt i lagen den 8 juli 1956 om bindande av de i folk-

pensionslagen stadgade pensionerna och understöden vid levnadskostnaderna (348/56), dock så att sista meningen i 42 b § 1 mom. folkpensionslagen inte tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 1983.

3.

Lag

angående ändring av 19 a § lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 19 a § lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/61), sådan den lyder delvis ändrad genom lagar av den 22 november 1963 och 6 juni 1974 (525/63 och 454/74), nya 3 och 4 mom. som följer:

19 a §

Om arbetstagare erhållit i lagen om sysselsättning avsett arbetslöshetsersättning eller i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd för samma tid som han beviljas pension retroaktivt, skall pensionsanstalten på yrkande av arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassa erlagga pension, som utbetalas retroaktivt, till arbetslöshetskommissionen eller arbetslöshetskassa till den del pensionen motsvarar beloppet av arbets-

löshetsersättning eller dagunderstöd som utbetalats för samma tid.

Pension utbetalas dock till arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassa endast under förutsättning att i 27 b § 2 mom. lagen om sysselsättningen eller i 28 b § lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsedd anmälan gjorts till pensionsanstalten minst två veckor före den dag pensionen skall utbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1983.

4.

4.

L a g

angående ändring av lagen om statens pensioner

I enlighet med riksdagens beslut fogas till 17 § lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66), sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 18 juli 1975 (568/75), nya 4 och 5 mom som följer:

17 §

Om pensionstagare erhållit i lagen om sysselsättning avsett arbetslöshetsersättning eller i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd för samma tid som han beviljas pension retroaktivt, skall pensionsanstalten på yrkande av arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassa erlagga pension, som utbetalas retroaktivt, till arbetslöshetskommissionen eller arbetslöshetskassa till den del pensionen motsvarar beloppet av arbets-

löshetsersättning eller dagunderstöd som utbetalats för samma tid.

Pension utbetalas dock till arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassa endast under förutsättning att i 27 b § 2 mom. lagen om sysselsättningen eller i 28 b § lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsedd anmälan gjorts minst två veckor före den dag pensionen skall utbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1983.

5.

L a g

angående ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut fogas till lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56) en ny 28 b § som följer:

28 b §

Om arbetstagare erhållit i lagen om sysselsättning avsett arbetslöshetsersättning eller i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd för samma tid som han beviljas pension retroaktivt, skall pensionsanstalten på yrkande av arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassa erlagga pension som utbetalas retroaktivt, till arbetslöshetskommissionen eller arbetslöshetskassa till den del pensionen motsvarar beloppet av arbetslöshetsersättning eller dagunderstöd som utbetalats för samma tid.

Pension utbetalas dock till arbetskraftskommissionen eller arbetslöshetskassa endast under förutsättning att i 27 b § 2 mom. lagen om sysselsättningen eller i 28 b § lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsedd anmälan gjorts till pensionsanstalten minst två veckor före den dag pensionen skall utbetalas.

Denna lag träder i kraft den 1983

6.

L a g

angående ändring av lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor

I enlighet med riksdagens beslut fogas till lagen den 23 mars 1934 om riksomfattande arbetslöshetskassor (125/34) en ny 28 b § som följer:

28 b §

Om medlem erhållit dagunderstöd för samma tid som han retroaktivt beviljas folkpension

eller pension på grundvalen av arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarverksamhet, avträdelse- eller generationsväxlingspension, får

arbetslöshetskassan från den retroaktivt betal-
da pensionen indriva det för denna tid utan
grund betalda understödet.

understöd minst två veckor före den dag pen-
sionen skall utbetalas.

Arbetslöshetskassa skall till pensionsanstal-
ten meddela utbetalning av i 1 mom. avsett

Denna lag träder i kraft den _____ 1983.

7.

L a g

angående ändring av 27 b § lagen om sysselsättning

I enlighet med riksdagens beslut ändras 27 b § 2 mom. lagen den 23 december 1971
om sysselsättning, sådant det lyder i lag av den 24 juni 1982 (490/82), som följer:

27 b §

underhållet inte får utges till mottagaren själv,
kan beloppet med laglig verkan betalas en-
dast till arbetskraftskommissionen.

Har arbetskraftskommissionen minst två
veckor för den dag pension skall utbetalas,
meddelat utbetalaren av pension eller under-
håll som avses i 1 mom., att pensionen eller

Denna lag träder i kraft den _____ 1983.

Helsingfors den 14 december 1982

Republikens President

Social- och hälsovårdsminister